

Årsmelding 2015

Foto: Ørjan Berthelsen

**Davvi álbmogiid guovddáš – Dálááiggi musea
Senter for nordlige folk - Samtidsmuseet**

Innhold

Innledning.....	3
Museumsfaglig virksomhet for 2015.....	3
Materiell og immateriell kulturarv	3
Utstillingsvirksomhet.....	4
Mii – museets faste utstilling	4
Temporære utstillinger 2015.....	5
Gjert Rognli, Manndalen - Várit leat seammat - Men fjællan e de samme	5
Kniver i Sápmi	5
Shelley Niro fra Ontario i Canada – M: Stories of Women.....	6
Geir Tore Holm - RÁHKADUSBARGGUT – ANLEGG SARBEIDER - CONSTRUCTION WORK	6
Aino Hivand - Mátki.....	7
Urfolks kunst- og kulturuttrykk i nordområdene	7
Syv Sorter, Reni Wright, fotoutstilling på G i Tromsø.....	8
Margrethe Kreutz – Nord-Troms museum.....	9
Formidling.....	9
Bealljegoahti.....	9
Møter, konferanser, seminar	10
Prosjekter	10
Prosjekt Ivgogákti/Lyngenkofta.....	10
DIGSAM – Digitalisering av samisk kulturarv. Formidling og verdiskaping i det moderne samiske informasjonssamfunnet.	10
Urfolks kunst og kulturuttrykk i nordområdene	10
Seminar: GRENSER OG FORBINDELSER I NORDLIGE URFOLKS SAMTIDSKUNST	11
Bååstede - prosjektet	11
Årøyholmen	11
Medlemskap/Nettverk/Samarbeid	12
Organisasjon for 2015	12
Finansiering	12
Eiendommer og lokaler	12
Egenvurdering	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Digital dokumentasjon	13

Innledning

Dálááiggi musea– Samtidsmuseet, er en avdeling av Davvi álbmogiid guovddáš – Senter for nordlige folk. Museet har som mål å dokumentere og kommunisere nordlige folks kulturelle kunst- og kulturuttrykk generelt, og regional samisk kultur og historie for området Nord- Troms og nordlige Midt- Troms, spesielt. Museet formidler nordlige folks kultur, kunst og samtidshistorie, og har som viktigste arbeidsoppgaver formidling, innsamling, dokumentasjon, bevaring og forskning av regional samisk kultur og samtidshistorie. Likestillingsperspektivet skal være en prioritering ved utforming av mål, oppgaver og utførelse av oppgaver.

I 2015 har museets aktiviteter vært preget av utstillinger, foredrag og seminar. Arbeidet preges av godt samarbeid med aktører på senteret og med andre kulturinstitusjoner. Dette har bidratt til et bredere formidlings- og dokumentasjonsarbeid. Vi har påbegynt arbeidet med innsamling og dokumentasjon av immateriell kulturarv. Museets aktiviteter gjenspeiler flere satsningsområder innenfor våre målsettinger og viktige arbeidsoppgaver.

Museumsfaglig virksomhet for 2015

Materiell og immateriell kulturarv

Innkjøp, 2015:

Gjert Rognli; Vårit leat seammat 03/20

Geir Tore Holm; Giehtamuorra/Håndlist

Museet har ansvar for samlinger med tilknytning til Senter for nordlige folk, Riddu Riddu festivála og Samtidsmuseet. Senter for nordlige folks samling inneholder gjenstander som er kjøpt inn og ervervet, Riddu Riddu festiválas samling inneholder arkivmateriale, lyd/bilde og gjenstander som Riddu Riddu forvalter/eier. Samtidsmuseet har bl.a. Sjøbakkenhuset med inventar, utstillingen Mii, noen gjenstander samt immateriell samling. Dokumentasjon fra utstillinger og arrangement vokser i forhold til nye årlige arrangement og virksomhet.

I 2015 har registreringen av disse samlingene fortsatt, i henhold til Samisk Museumsnettverks retningslinjer for Samlingsforvaltning. Gjenstandene skal bli fortløpende registrert med signatur og identifikasjonsnummer, med signaturen Davvi álbmogiid guovddáš – Senter for nordlige folk DÁG + nr. Gjenstandene skal bli innlemmet i samlingen, registrert med informasjon skrevet inn i registreringsskjema, der det også, om mulig, framgår opprinnelig innkjøper og eier. Registreringen av materiell kulturarv er kommet i gang, men har ikke tilfredsstillende progresjon.

Våre gjenstander oppbevares i museets lagerrom, der forholdene ikke tilsvarer Samisk Museumsnettverks retningslinjer for oppbevaring og magasinerings. Vi vurderer opprettelse av et godkjent magasin, eller en annen tilfredsstillende løsning, før det foretas en aktiv innsamling av gjenstander. Våre innkjøpte verk er hengt opp eller plassert på passende steder på senteret. Deler er lagret, under samme forhold som beskrevet tidligere. Bååstede prosjektet (beskrevet senere i meldingen) innlemmes i vurdering/planlegging av magasin.

De siste årene er det blitt utført digital dokumentasjon av virksomhet på museet og sentret, som utstillinger, publikumsbesøk og forskjellige arrangement, disse samlingene utvides hele tiden. I tillegg finnes lokale aktørers materiale: arkivmateriale, fotografier, båndopptak, lydintervju, innenfor temaer som duodji, næringskombinasjoner, primærnæringer, boformer, levekår, ritualer, klestradisjoner, frivillige aktiviteter, etc. Innenfor rammen av prosjektet DIGSAM har museet begynt

å overføre samiske stedsnavn fra nettverkssiden gaisi.no til SSR, det sentrale stedsnavnsregistret. Dette arbeidet fortsetter i løpet av 2016.

Den faglige virksomheten knyttet til digital dokumentasjon og satsing på digital formidling er en prioritert oppgave og et uttalt mål er å få den digitale samlingen så tilgjengelig og åpen for publikum som overhodet mulig. For å nå målene må det igangsettes gjennomgang og systematisering av arkiv, samlinger og all dokumentasjon som er blitt gjort, med utgangspunkt i der de oppstod, hvordan de kommer fram og er med på å forme vår kultur i dag. Gjennom å ta essensielle valg i dokumentasjon og innsamling, ned til detaljnivå kan vi få en sammenheng i arbeidet, og også bedre oversikt over det som mangler. Det må tilrettelegges for at det som samles inn og produseres, blir kilder for fremtidige diskusjon, tolkninger og forklaringer for publikum. Gjenstander kan ved hjelp av historier både belyse og åpne for diskusjon om menneskenes skiftende vilkår og vurderinger i tid og rom, og i ulike sosiale sammenhenger, et eksempel her er **mii** utstillingen.

Museet har inngått medlemskap i Primus om sentrallagring. All data skal lagres på KulturIT sine servere. Museets registreringer av gjenstander og digitalt materiale er tilpasset Primus for registrering på norsk og samisk, i samarbeid med KulturIT.

Samlingsforvaltning vil være hovedfokus for museets virksomhet i 2016. Det skal lages plan for samlingsforvaltning, og systemer for progresjon og ivaretagelse av samlinger.

Utstillingsvirksomhet

Museets basisutstilling **mii**, og de midlertidige utstillingene har vært godt besøkt i 2015. Utstillingsåpningene har vært godt besøkt, med et gjennomsnitt på ca. 30 personer. Det er registrert spesielt stor interesse for utstillinger med lokal tilknytning, som *Anleggsarbeider av Geir Tore Holm*, som engasjerte publikum og skapte debatter. Utstillingene er blitt formidlet til flere grupper av barn og voksne, og andre besøkende. Samlokalisering og samarbeid om arrangement med andre aktører på Sentret, bidrar til at flere finner veien til museets utstillinger.

Mii – museets faste utstilling

Basisutstillingen **mii**, åpnet i juli 2011. **mii** gir et innblikk i den sjøsamiske kulturen i Nord-Troms og nordlige Midt-Troms. Tematiske hovedtrekk; politisk-, kulturhistorisk, duodji, næringsutøvelse og religion gjenspeiler identitetsutforming levesett og i regionen. **mii** inneholder interaktive elementer og rekvisitter som skjermer, innendørs fjære med skjell-lek og duodji aktiviteter. Skjermene viser relevante filmsnutter, bilder og tekst som gir publikum mulighet til å fordype seg i

temaer. Samtidskunst av lokale kunstnere er en del av utstillingen.

Arbeidet med formidlingshefte til basisutstillingen **mii** ble ferdigstilt og tatt i bruk våren 2014.

Temporære utstillinger 2015

Våre temporære utstillinger er en viktig del av museumsvirksomheten. Utstillingene retter oppmerksomheten mot samtidskunst- og kulturuttrykk, og kontekstualisere temaer i basisutstillingen **mii**. Vi er marginalt lokalisert. For å sikre publikumsinteresse og samtidig tilby samtidsaktuelle og interessante utstillinger knytter vi ofte disse til konsepter med kurs, foredrag, filmer etc. og til senterets åpne dager, ofte i samarbeid med andre aktuelle aktører.

Gjert Rognli, Manddalen - Várit leat seammat - Men fjællan e de samme

Utstillingsperiode: 11.4-15.5.2015. **Utstillingssted:** Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Utstillingen åpnet 11 april 2015.

Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet, i samarbeid med kunstner Gjert Rognli.

Utstillingen er produsert i samarbeide med kunstner Gjert Rognli. Rognli deltok i planlegging, produksjon og gjennomføring, og var tilstede under åpningsarrangementet.

Gjert Rognlis utstilling (foto, video, bok og katalog) viste motiver fra bygder i Kåfjord. Den tematiserte og dokumenterte, på en vakker og trist måte, forfallet som skjer i de sjøsamiske områdene i nord og menneskene som forsvinner med sin gamle viten. Den viste til hvordan den siste verdenskrig rammet Nord-Troms hardt, hjemkomsten i 1945, hvordan friheten og gjenreisningen gav nytt håp og ny optimisme, samtidig som den blandet seg med vanskelige møter med ødeleggelsene.

Formidling: Utstillingen åpnet under senterets *Åpen dag* 11.4.2015. Ludvig Rognli, kunstnerens bror og medforfatter av boka *Várit leat seammat - Men fjællan e de samme*, (2013) åpnet utstillingen og fortalte om samarbeidet med kunstneren. Publikum fikk anledning til å delta i en god dialog, der tematikken i utstillingen og det kunstneriske ble knyttet sammen. Kunstnerens tilstedeværelse på åpningen ble meget godt mottatt av publikum.

Kniver i Sápmi

Utstillingsperiode: 28.5.-3.9.2015. **Utstillingssted:** Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Utstillingen åpnet 28. mai 2015.

Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet, i samarbeid med RiddoDuottarMuseat – Sámiid Vuorká Dávvirat

Samtidsmuseet har hatt gleden av å vise den flotte knivutstillingen Kniver i Sápmi. Utstillingen viser over 25 bruks- og kunstkniver lagd av ulike knivmakere fra Norge, Sverige og Finland, utlånt fra De Samiske samlinger i Karasjok.

Det er en lang tradisjon blant samer å lage kniver og «samekniven» er et begrep som mange er kjent med. Formtradisjonene har utviklet seg

over flere tusen år med særegen ornamentikk og form. Kniver skal være funksjonelle og er tilpasset den bruken de er tenkt til. De som lever innenfor samisk levesett bruker ulike kniver til ulike formål. Det skal være en kniv for å avlive dyr, sløye fisk og kniv til allsidig bruk i hverdagen. Kniven kan også ha en rolle i for eksempel helbredelse og frieri.

Shelley Niro fra Ontario i Canada – M: Stories of Women

Utstillingsperiode: 9.7 – 31.7.2015. **Utstillingssted:** Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet, i samarbeid med kunstner Shelley Niro og Riddu Riđđu.

Shelley Niro er et medlem av The Six Nations Reserve, Turtle Clan, Bay of Quinte Mohawk, og representerer Årets Nordlige folk på Riddu Riđđu festivalen 2015. I sin kunstpraksis benytter Niro seg av forskjellige medier som installasjoner, malerier, film og foto. Gjennom sitt arbeid ønsker hun å utfordre stereotypier av urfolk, og er spesielt kjent for sine bilder av moderne urfolkskvinner med tradisjonelle urfolkselementer i.

Niro utforsket den muntlige historien til Iroquois folk generelt og diaspora av mohawkene spesielt. Hun er kjent for sin fotografering, som ofte kombinerer portretter av moderne Native kvinner med tradisjonell Mohawk bilder. Hun bruker seg selv, venner og familiemedlemmer som modeller.

Utstillingen ble åpnet 9.7.2015 under Riddu Riđđu Festivalen av kunstner Geir Tore Holm.

Geir Tore Holm - RÁHKADUSBARGGUT – ANLEGG SARBEIDER - CONSTRUCTION WORK

Hovedutstilling 2015, kunstutstilling m/konsept. Inngår i dokumentasjon: Regionale kunstnere

Utstillingsperiode: 12.9. – 25.11.2015. **Utstillingssted:** Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet, i samarbeid med kunstner Geir Tore Holm

Utstillingsåpning: 12.9.2015, kl 13.00

Geir Tore Holm er oppvokst i Kåfjord, Han er en anerkjent samisk samtidskunstner, nasjonalt og internasjonalt. Det var hans første separatutstilling i regionen. Holm mottok i høst den første Savioprisen. Dette sammenfalt med vår utstilling.

Anleggsarbeider er en del av Geir Tore Holms stipendiatprosjekt ved Kunsthøgskolen i Oslo. Posisjonen man observerer verden fra, relasjon til omgivelsene, naturbruk og landskapets verdi er vesentlig i Holms kunstneriske arbeidet, også i denne utstillingen. Her settes dette i større global økonomisk og sosial sammenheng.

Formidling/åpning og konsept

Holm deltok i planlegging, produksjon, gjennomføring og deltakelse under åpningsarrangementet og opplegg på Samtidskunstdagen. Det ble en god dialog mellom kunst, kunstneren og publikum i galleriet under åpningen.

Ordfører Bjørn Inge Mo åpnet utstillingen. Like i forkant av utstillinga mottok Holm den første Savioprisen. Mo uttrykte stolthet over dette og at vi viste Holm kunst. Han poengterte viktigheten av å være god arena for våre kunstnere og kunst. Arkeolog Bjørnar Olsen holdt miniforedraget *Hverdagens ting og tingenes hverdag* som handlet om vår omgang med dagligdagse ting og triviell materialitet, hvordan tingens selvsagte og unnselige væremåte ofte unngår vårt blikk og også vekker undring, uro og savn, samt hvordan kunsten kan hjelpe oss å «se» tingene og betydningen de har for oss.

Aino Hivand – Mátki

Utstillingsperiode: 28.11.2015 – 26.1.2016. Utstillingssted: Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet, i samarbeid med kunster Aino Hivand

Utstillingsåpning: 28.11.2015, kl 13.00

Hivand uttrykker seg abstrakt og ekspresjonistisk. Hennes særegne kunstneriske kvaliteter uttrykkes gjennom lette penselstrøk, en enhetlig fargebruk som strekker seg fra pasteller til sterke farger. Farger og motiv endrer karakter i lyset de befinner seg i og fremkaller en drømmeaktig, transparent virkning. Der krefter og motkrefter møtes på en estetisk og vakker måte. Hivand finner inspirasjon i naturens storhet og stillhet, i samisk kultur, mytologi og i samenes gamle religion og folketro. Motivene har ulik grad av abstraksjon og henseiler til at Hivands verk kan plasseres i landskapet, kunst – åndelighet.

Mátki-Reise består av 18 verk, akryl på lerret. 8 fra hennes nye arbeid Epew, et arbeid der 8 malerier og 11 sanger hører sammen. Sangene og musikken er skrevet av Carlos Alfredo Jeldes-Ramírez født i Quilpué, Chile, bosatt i Tromsø. Bildene i Epew refererer til de 8 samiske årstider og gjenspeiler de indre årstider vi alle bærer på. Sangene til Jeldes-Ramírez rommer lengsel, godhet, kjærlighet og sensibilitet. Tonene lokker fram energier, farger, naturlig harmoni og skiftende temperaturer. Musikkens mykhet og varsomhet harmonerer årstidene, i samspillet har Hivands lette transparente fargespillet i bildene oppstått.

Urfolks kunst- og kulturuttrykk i nordområdene

Det 3-årige prosjektet, beskrives under pkt. Prosjekter

Presentasjonsutstillingen “Møter” – 9. juli 2015

Utstillingssted: Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri

Utstillingsperiode: 9.7.-31.7.2015. Produsent: Dálááiggi musea – Samtidsmuseet. Batagai i samarbeid med Urfolkshåndverksenter i Dudinka og Dálááiggi musea – Samtidsmuseet.

Åpning: Åpningsinnledning ved Marina Olsen.

Presentasjonsutstillingen “Møter” er digital og gir et lite innblikk i arbeid og aktiviteter som har funnet sted i prosjektet “Urfolks kunst- og kulturuttrykk i nordområdene». Sentralt i utstillingen står Geir Tore Holms fotografier fra Taimyr.

Målet for utstillingen har vært å belyse hvordan det samtidige kunst- og kulturuttrykk (duodji og dáidda) utvikles av urfolk selv og se dette i et lokalt og globalt perspektiv og legge fundamentet for framtidig samarbeid og kunst- og kulturutveksling. Samarbeidet har denne gangen hatt fokus på Tajmyr i Sibir og Sápmi.

Syv Sorter, Reni Wright, fotoutstilling på G i Tromsø

Utstillingsperiode: 24.9.- 24.10.2015

Produsent: Reni Wright i samarbeid med Dálááiggi musea– Samtidsmuseet, er en avdeling av Davvi álbmogiid guovddáš – Senter for nordlige folk.

Utstillingssted: G i Tromsø

Åpning: Fotoutstillinga og boka *Syv sorter* ble utstilt på G i Tromsø 24. September 2015.

Nord-Troms har en rik mattradisjon og mange “gamle kjerringer” med en enorm kunnskap om disse mattradisjonene, forteller forfatter Reni Wright. Historiene rundt både selve maten og kvinnemiljøet fra den gang de var unge og hadde ansvar for å brødfø sin familie er en viktig del av dagliglivets historie. Dagliglivet, som også blir kalt “det lille livet”, forblir ofte udokumentert. I forbindelse med utgivelsen av boka *Syv sorter* ble det produsert 12 fotografi.

Sju kvinner fra Kåfjorddalen, Manddalen og Skibotn har delt av sin kunnskap og bidratt til den vakre kokeboka: «Syv Sorter – historier fra kjøkkenbenken». Alle sju var på åpen dag hvor flere av dem også serverte lokal mat fra boka.

All dokumentasjon tilknyttet produksjon av bok og fotoer skal, ifølge avtale med Reni Wright, leveres Samtidsmuseet.

Following Arctic Fashion – Tromsø University Museum

Utstillingssted: Polarmuseet i Tromsø

Produsent: Tromsø museum i samarbeid med Senter for nordlige folk.

Åpning: Utstillingen ble åpnet av styreleder Marit Anna Hauan og stylist Erlend Elias 8.10.2015.

Fotograf Marit Karlstad og folklorist Marit Anne Hauan har i perioden 2000 – 2015 fotografert og utforsket klesdrakt og mote på Europas største etniske festival – Riddu Riđđu festivalen som finner sted på en gresslette i Manddalen i Kåfjord kommune. Festivalen er en begivenhet og et sted den uka

den varer, og har sin egne utsøkte estetikk. Festivalestetikken dannes av gressletta, hus, hesjer, kiosker, lavvuer, longhous, yurta mm. Og av alle folkene! Folk kommer med sine kofter, bukser, sommerkofter, sjal, øredobber, komager, gensere, vester, luhkkaer og skaper festivalen. Med farger, kvalitet, snitt og design formes Riddu til et spesielt og fargerikt møtested for identitet, etnisitet, kultur og håp.

Margrethe Kreutz – Nord-Troms museum

Utstillingsperiode: 28.11.2015 – 26.1.2016. **Utstillingssted:** Dálááiggi musea – Samtidsmuseets galleri.

Produsent: Nord-Troms museum. **Åpning:** Astrid Solhaug ønsket velkommen og Chatrine Baglo holdt et foredrag om utstillingen på åpningen 28.11.2015.

Denne utstillinga tar utgangspunkt i doktorgradsavhandlinga “På ville vegger? Levende utstillinger av samer i Europa og Amerika” (Baglo, UiT, 2011). Den handler om “levende utstillinger” som ble utbredt over hele den vestlige verden på 1800- og tidlig 1900-tall. De viste representanter for fremmede og antatt primitive folk i dyrehager og forlystelsessentra, men også på museer og verdensutstillinger. Her opptrådte de med sitt hverdagsliv i gjenskapte bosteder. I løpet av denne perioden reiste mer enn 400 samer – de fleste rekruttert fra reindriftssamiske miljøer – til storbyer i Europa og Amerika. De “levende utstillingene” har gjerne blitt sett på som et utelukkende negativt fenomen. Med denne utstillinga vil vi utfordre en slik oppfatning og bidra til en mer nyansert forståelse av de levende utstillingene og hvordan de var organisert. Enda viktigere har det vært å skape forståelse for de historiske forutsetningene og beveggrunnene til deltakerne selv. Utstillinga tar derfor utgangspunkt i én enkelt utstillingsdeltakers liv, sørsamiske Margrete Olsdatter Bull Kreutz (1863–1922) fra grensefjella mellom Meråker/Verdal og Åre. Kreutz’ bakgrunn og historie er representativ på så mange måter i denne sammenhengen, også ved at sørsamer dominerte dette markedet på slutten av 1800-tallet.

Formidling

Museets åpningstid er mandag – fredag mellom 10:00 – 15:30. Museet er også åpent i forbindelse med Åpen dag på Davvi álbmogiid guovddáš – Senter for nordlige folk, ca. en lørdag i måneden. Det har også vært forhåndsbestilte og mer sporadiske omvisninger for voksne, barn og ungdom. Sjøbakkenhuset ble holdt åpent med omvisning etter avtale.

Til vandretstillingene har det fulgt lærerveiledning og formidlingsopplegg, som er sendt skolene på forhånd.

På Davvi álbmogiid guovddáš -Senter for nordlige folk ønsker vi å ha et mest mulig helhetlig arbeid. Interessen for utstillinger og museets arbeid vokser slik i takt med de forskjellige arrangementene på Sentret forøvrig.

Bealljegoahti

Bealljegoahti prosjektet har vært et samarbeidsprosjekt med Senter for nordlige folk og Nord-Troms Museum. Samtidsmuseet har bidratt med praktiske og teoretiske kunnskaper om greneveving og dokumentasjon av prosessen. Prosessene er dokumentert og bearbeides for tilgjengeliggjøring på

nett og utstilling. Karen Utsi ble brukt som konsulent i ferdigstillingen og sydde sammen med Kjellaug Isaksen lavvoduken og satte den opp i juni.

Møter, konferanser, seminar

Dálááiggi musea – Samtidsmuseet har i 2015 deltatt på en rekke møter, seminar og konferanser i forbindelse med samarbeidsprosjekter og faglig virksomhet, her nevnes de viktigste for videre arbeid i museet:

Februar	Baastedeporsjektet – Oslo 11.-12.2.2015
April	Gammene Navuona Siida, Kvænangen 4.-5.3.15 Museums møte, museer i Troms – Bardu 29.4.2015
Mai	8. - 10. mai, se kunst i Nord (SKINN), Fagseminar og årsmøte Mo i Rana
Juni	DIGSAM seminar, Tromsø 3.6.15
September:	Norsk-russiske kulturdager i Vadsø – 16.-17.9.2015
Oktober:	Kurs – søknadsskriving, Troms fylkeskommune – 13.10.15 Gammene Navuona Siida, Kvænangen 16.-17.10.15 Baastede, Alta 22.-23.10.15

Prosjekter

1. Prosjekt Ivogákti/Lyngenkofta

Davvi álbmogiid guovddáš – Dálááiggi musea / Senter for nordlige folk – Samtidsmuseet tok i 2012, initiativ til et prosjekt med å jobbe fram en bok om gamle Lyngenkofta. Liten menneskelig kapasitet har gjort at prosjektet har frosset. På slutten av året 2015, er planleggings arbeidet tatt opp igjen. Prosjektet vil ha et bredere fokus enn tidligere tenkt og koftebok/hefte vil inngå som én del. Dette vil bli prioritert og viktig del i museets dokumentasjons- og bevaringsarbeid, dersom ressursene i 2016 tillater det.

2. DIGSAM – Digitalisering av samisk kulturarv. Formidling og verdiskaping i det moderne samiske informasjonssamfunnet.

Prosjektet er et prosjekt i regi av NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning og skal identifisere utfordringer og muligheter i digital håndtering av samisk kulturarv og kan bidra til verdiskaping og utvikling av kompetansearbeidsplasser i det moderne samiske informasjonssamfunnet. Arbeidet i dette prosjektet startet opp 2014, og er et viktig bidrag i arbeidet med digital dokumentasjon og dokumentering av immateriell kulturarv.

Samarbeidspartnere i dette prosjektet er Saamien Sijte i Snåsa, Varanger Sami museum, UIT Norges arktiske universitet og Senter for nordlige folk. Senter for nordlige folks del i dette prosjektet under 2014 har vært å begynne med overføring av samiske stedsnavn i Manndalen fra nettstedet gaisi.no til det sentrale stedsnavnregistret, SSR. Dette arbeidet fortsetter i løpet av 2016.

3. Urfolks kunst og kulturuttrykk i nordområdene

Samtidsmuseet startet i 2013 opp med et 3-årig samarbeidsprosjekt innen urfolks visuell kunst i Nordområdene med Marina Olsen som prosjektleder i 20 % stilling. Borghild Braastad overtok stillingen da Marina Olsen sa opp tidlig i 2015. Prosjektets fokus retter seg mot hvordan kunst- og kulturuttrykk (duodji og dáidda), i urfolkskulturer utvikles av urfolk selv, og skal belyse forskjellige sider ved den kunst- og kulturutviklingen som forgår samtidig i en lokal og global samtidskontekst. Prosjektet er tenkt å fortsette som en del av vårt framtidige arbeid og retter fokus på urfolkskunst-

og kulturaktører fra bla. Tajmyr og samiske i Nord Norge. Nettverksbygging mellom institusjoner og utøvere kan åpne for framtidig samarbeid. I 2014 ble det etablert et nettverk mellom Samtidsmuseet og Nasjonalt urfolkskunstsenter i Dudinka, Tajmyr. Dette arbeidet fortsatte vi med i 2015, og avsluttes i 2016.

Seminar: GRENSER OG FORBINDELSER I NORDLIGE URFOLKS SAMTIDSKUNST

– 11. juli 2015

Seminar ble arrangert i regi av prosjektet «Urfolks kunst- og kulturuttrykk i nordområdene»

Prosjektet er et samarbeid mellom Senter for nordlige folk, Riddu Riđđu og Tajmyr kultursenter.

Seminaret holdes på Lásságámmi i Storfjord kommune.

Dette seminaret er en del av et treårig prosjekt "Urfolks kunst- og kulturuttrykk i de arktiske områdene". Et prosjekt i regi av Samtidsmuseet ved Senter for nordlige folk med National Indigenous Center i Dudinka, Tajmyr og Riddu Riđđu festivalen som partnere.

Målene med prosjektet har vært å illustrere hvordan kunst og håndverk er utviklet av urfolk selv, for å se samtidskunst og kulturell utvikling i et lokalt og globalt perspektiv, og etablere et grunnlag for fremtidig samarbeid og utveksling av kunstneriske og kulturelle uttrykk. Denne perioden har fokuset vært på Tajmyr i Sibir og den samiske Nord-Norge.

4. Bååstede - prosjektet

Den 19. juni 2012 undertegnet Norsk Folkemuseum tilbakeføringsavtalen for samisk museumsmateriale, Bååstede. Avtalen innebærer at halvparten av samlingen ved Norsk Folkemuseum, det vil si vel 2000 gjenstander, skal overføres til de seks museene som er under Sametingets forvaltning. Beslutningen er basert på Norges forpliktelser overfor samene som urfolk, og skal føre til at det samiske folk får råderett over denne del av sin kulturarv.

Samlingen eies i dag dels av Norsk Folkemuseum og dels av Kulturhistorisk Museum ved Universitetet i Oslo. Begge museer er parter i avtalen og samarbeider med Sametinget og de samiske museene om prosessen videre. Første fase har bestått i gjennomgang av arkivmateriale for å få best mulig grunnlag for å avgjøre hva som skal tilbakeføres. Etter at arkivgjennomgangen er fullført vil en kommisjon med representanter for partene foreta selve utvalget. Prosjektet skal etter planen fullføres høsten 2017. En forutsetning er at gjenstander ikke skal flyttes fra gode bevaringsforhold ved Folkemuseet til dårligere forhold, og det er derfor nødvendig med utbygging av magasin- og utstillingslokaler ved alle de samiske museene før den fysiske flyttingen av gjenstander kan skje.

Våre forpliktelser og rolle i Bååstedeprojektet ble diskutert på Samisk musumslags årsmøte 2014 i Oslo. Der ble det enighet om at for å arbeide videre, på en konstruktiv måte som sikrer at alle parter interesser og muligheter på en best mulig måte, skal det avholdes flere møter.

Les Bååstede rapporten her:

<http://www.norskfolkemuseum.no/PageFiles/6823/Sa120301%20B%C3%85%C3%85STEDE%20rapport%20underskr%20.pdf>

5. Årøyholmen

Prosjektet skal registrere samiske kulturminner og formidle funnene til publikum. Denne kunnskapen skal formidles sammen med muntlige historier og sagn om øya. Formidling skal gjøres med bruk av bilder, film og tekst. Registrerte funn av samiske kulturminner (tidligere og nye registreringer) og historier skal gjøres tilgjengelig på nett, som del av utstilling på Senterets museum. Det skal også settes opp informasjonsskilt på øya og lages brosjyre. Det skal brukes samiske stedsnavn og samisk språk på alt materiale. I tillegg skal materialet også være tilgjengelig på norsk, engelsk og kvensk.

Sametinget bevilget høsten 2015 midler til prosjektet, og arbeidet starter opp i januar 2016.

Medlemskap/Nettverk/Samarbeid

Samisk museumsnettverk
Samisk Museumslag
Norges Museumsforbund
SKINN Se kunst i Nord Norge

Styreverv, NODA Nordnorsk design- og arkitektursenter

Nordnorsk design- og arkitektursenter (NODA), en medlemsorganisasjon, forankret i nordnorske fagmiljøer, stiftet i 2014. Formålet er å bygge og utvikle kompetanse om og innenfor design og arkitektur i nord, for slik å bidra til at design og arkitektur blir naturlige virkemidler i fremtidig samfunnsutvikling. NODA involverer et bredt lag av befolkningen og fagmiljø i landsdelen og har et bredt satsingsfelt, der kompetanseheving, arena bygging, formidling og verdiskapning står sentralt.

NODA ledes av et styre og får faglig rådgivning av en faggruppe. Begge bredt sammensatt av representanter fra ulike fagmiljøer og aktører i hele regionen. Daglig leder er Michele Renee Widerøe. NODA er en viktig organisasjon som ønsket å innlemme samisk og urfolksperspektiv i sitt arbeid fra starten av. Avdelingsleder ved Samtidsmuseet var sterkt ønsket i styret og Rita Lindvall ble valgt inn som styremedlem høsten 2014. Det er betydningsfullt å være med på utviklingen NODA. Å være nyansatt museumslederjobben krever stor kapasitet og vi har derfor bedt om varaposisjon fra 2015.

Organisasjon for 2015

Samtidsmuseet for nordlige folk er del av Senter for nordlige folk AS. Museet drives som en avdeling av senteret og er underlagt styret Davvi Albmogiid Guovddáš OS / Senter for nordlige folk AS (DÁG). Samtidsmuseet har i 2015 hatt tre tilsatte, avdelingsleder, Rita Lindvall, 100 % stilling, driftsleder, Nils Mikal Pedersen i 10 % stilling og Marina Olsen 20 % stilling som prosjektleder til januar 2015. Rita Lindvall er vikar for Kjellaug Isaksen som har permisjon. Borghild Braastad overtok prosjektstillingen etter Marina Olsen. Elisabeth Librekt Olsen ble ansatt som museumsformidler på timebasis i oktober 2015. Per Johannes Marainen er engasjert som prosjektleder ved senteret og har blant annet prosjektledelse for digitalisering av samisk kulturarv som museet har ansvaret for.

Finansiering

Grunnstøtte for 2015 er finansiert av Sametinget. Prosjektrettet finansiering, utenom egenandel:

- *Várit leat seammat - Men fjællan e de samme* – Gjert Rognli, Sametinget, Norsk kulturråd, Troms fylkeskommune og Kåfjord kommune
- *RÁHKADUSBARGGUT – ANLEGG SARBEIDER* – Geir Tore Holm, Sametinget, Norsk kulturråd og Kåfjord kommune
- *Urfolks visuelle kunst og kulturuttrykk*, Kulturdepartementet og Barentskult.
- *Margrethe Kreutz historie* – finansiert gjennom Nord-Troms museum.

Eiendommer og lokaler

Museet disponerer ett kontor, utstillingsrom for fast utstilling, **mii**, utstillingslokaler til galleridrift av midlertidige utstillinger, og et lagerrom.

Museet forvalter Sjøbakkenhuset som er en verneverdig bygning. Tilstanden på dette bygget i 2013 var tilfredsstillende, mye takket være restaurering av Sjøbakkenhuset i 2009.

Museet tar sikte på å få utarbeidet planer for utvidelse av utstillingslokaler, til permanente utstillinger og forvaltning av den regionale kunst- og kulturarven etter lokale kunstnere. Dette arbeidet ses i sammenheng med Bååstedeprojektet og videre forvaltning/utbedring av Senterets lokaliteter jfr. tidligere beskrivelse i meldingen.

Digital dokumentasjon

For å nå målet om at store deler av museets faglige virksomhet skal knyttes til digital dokumentasjon må arbeides med selve museumsvirksomheten og samlingsforvaltning styrkes. I arbeidet videre vil det være nødvendig å fortsatt bygge opp større digital og menneskelig kapasitet, slik at vi skal slippe å ha et konstant etterslep i arbeide med å forvalte og bevare vår kulturarv. Integrering av samisk kulturkunnskap og samisk språk er viktige aspekter i forvaltning av samisk kulturmateriale. Å bygge opp kompetanse i regionalt og lokalt samisk samfunnsliv og språk er svært viktig, samt å skape arenaer der regionale registratorer og andre kan være med i arbeidet.

Målsettingen om å få den digitale samlingen så tilgjengelig for publikum som overhodet mulig må derfor videreføres. I arbeidet må det det blandt annet tas stilling til hvilken kunnskap skal man velger å dokumentere, premisser for å velge ut et emne.

Det må stilles forventninger og krav til bevilgende myndigheter, for at også de samiske institusjonene / museene blir i stand til å ivareta egen materiell og immateriell kulturarv på en best mulig måte.

Vedlagt: Museets regnskap for 2015.

Astrid Solhaug
Senterleder